landelijk informatiecentrum gezelschapsdieren

LICG

Huisdierenbijsluiter
*van de **ezel** (Equus asinus)*

Wist u dat

- *Een ezel niet op de vlucht slaat bij gevaar, maar stokstijf blijft staan? Die reactie heeft hem zijn bijnaam gegeven van “koppige ezel”.*
- *Een ezel zijn leven lang onthoudt wat hem overkomen is? Kortom, “een ezel stoot zich in ’t gemeen, geen twee keer aan dezelfde steen”. De uitspraak “zo dom als een ezel” is dus helemaal misplaatst.*
- *Een ezel die als hengst gecastreerd is, een “oen” of “kluns” heet?*

Houden van huisdieren?
Volg je hart met verstand!

Nederland telt naar schatting 3000 ezels. Ezels zijn verwant aan paarden, maar hebben langere oorschelpen, een dikker hoofd, en korte manen. Ezels hebben een vechtrespons, paarden een vluchtrespons. Een paard en een ezel kunnen onder bepaalde omstandigheden met elkaar paren. Hun nakomeling heet bij een kruising tussen een ezelhengst en een paardenmerrie een muildier; andersom is er sprake van een muilezel.

Hoewel ezels zich hebben ontwikkeld in een subtropisch klimaat, kunnen ze zich goed aanpassen aan West-Europese omstandigheden. Dat stelt wel speciale eisen aan de voeding en de huisvesting.

Ezels staan bekend als dom en koppig, maar dat gedrag is altijd het gevolg van een slechte behandeling. Een ezel vraagt om een consequente aanpak. Het gebruik van geweld heeft een averechts effect.

De ezel is van oorsprong een kuddedier en kan dan ook slecht alleen zijn. Daarom is het goed om hem samen met andere ezels te houden. Een ezel samen met andere soorten grazers huisvesten is geen goed idee. Ezels verjagen deze grazers.

Als u overweegt om een ezel als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Met goede informatie kunt u immers de consequenties van de aanschaf van een huisdier beter overzien, en een bewuste keuze maken voor het al dan niet kopen van een huisdier. Deze huisdierenbijsluiter is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

De tamme ezel stamt oorspronkelijk af van de wilde Nubische ezel. Tamme ezels variëren in kleur en grootte. De kleur schommelt tussen grijs, bruin en zwart. De meeste ezels hebben, gemeten vanaf de schouder, een hoogte van 1.20 m. Dit wordt de schofthoogte genoemd. Er zijn ook mini-ezels met een schofthoogte van 1 m of lager. Officieel worden ezels in drie groepen ingedeeld, namelijk ezels met een schofthoogte tot 90 cm, ezels met een schofthoogte van 90 cm tot 140 cm, en ezels met een schofthoogte van meer dan 140 cm. Twee rassen, bijvoorbeeld, die hoger zijn dan 1.40 m zijn de Grand Noir du Berry en Poitou. De Poitou valt op door zijn lange haar. De Grand Noir du Berry is van oorsprong een werkezel.

Natuurlijk gedrag

Ezels zijn kuddedieren. Ze communiceren met elkaar door middel van geluiden. Het duidelijkste geluid is het balken, dat over een afstand van enkele kilometers te horen is. Ezels zijn van oudsher gewend aan een rotsachtige bodem en aan warm weer. In een drassige weide krijgen ze zonder voorzorgsmaatregelen al gauw last van gezondheidsproblemen. De tastzin, reuk en smaak geven ezels informatie over hun omgeving, in het bijzonder over wat eetbaar is. Hun ge-

hoor is redelijk goed. Ezels zien goed in het donker en hebben een goed overzicht over hun omgeving. Gewoonlijk slaat een ezel bij gevaar niet op de vlucht, maar blijft hij stokstijf staan.

Huisvesting

Ezels hebben een droge stal en een weide nodig. In de stal (minimaal 8 m2 per ezel) moeten ze kunnen schuilen. De vacht van een ezel kan namelijk, in tegenstelling tot een paardenvacht, niet tegen regen. Een ezelweide van 1000 m2 is voor twee ezels voldoende.

Ezels zijn ontsnappingskunstenaars. Een stevige, houten afrastering in combinatie met stroomdraad houdt ze daar waar ze thuis horen.

Een te natte ondergrond met veel plassen water, is niet goed voor ezelhoeven. Door een deel van de wei te bestraten, heeft de ezel ook bij hevige regenval een droge plek. Bestaat de ondergrond hoofdzakelijk uit droog zand, leg dan een kleine poel aan, zodat de ezel zelf zijn hoeven kan bevochtigen.

Verzorgen en hanteren

Een ezel heeft, hoewel makkelijk te houden, verzorging nodig. ‘s Winters kunnen ezels buiten blijven. Ze zullen zelf de stal opzoeken als ze daar zin in hebben. Zorg voor een lekkere laag stro voor de ezel om in te liggen. Verwijder regelmatig uitwerpselen uit de ezelwei.

Ezelhoeven moeten minstens vier keer per jaar worden bekapt. U kunt dat het beste laten doen door een speciale ezelhoefsmid. Ondervinden de hoeven weinig natuurlijke slijtage, dan is vaker bekappen noodzakelijk. Ongeveer twee tot drie keer per week kunt u de hoeven uitkrabben. Vergeet niet uw ezel minimaal een keer per jaar te ontwormen. Ontwormingsmiddelen zijn verkrijgbaar via de dierenarts. Maak jaarlijks een afspraak met uw dierenarts om uw ezel in te enten tegen tetanus en influenza.

Bij het wisselen van de winter- naar de zomervacht heeft de ezel graag hulp. Extra borstelbeurten stelt hij zeer op prijs. Net als de meeste dieren houdt de ezel van veel aandacht. Die kunt u geven door het dier te borstelen en te knuffelen.

Voeding

Ezels hebben in de zomer voldoende aan gras, aangevuld met hooi of tarwestro. Het hooi of tarwestro moet vezelrijk, schoon, droog, schimmelvrij, stengelig zijn. Kuilvoer is ongeschikt voor ezels. In de winter hebben ze hooi en stro nodig. Hooi moet lang zijn en droog gewonnen worden, wil het goed voederhooi zijn. Pas op dat er geen Jacobskruiskruid tussen zit. Uw ezel herkent dit voor hem dodelijke kruid niet.

Een ezel van 175 kg moet ongeveer 2275 gram hooi van een lage kwaliteit per dag krijgen om te voorzien in de behoefte aan vezels. De totale inname aan voedsel per dag voor deze ezel is 3 tot 5,4 kilo voer. Om geen gezondheidsproblemen te veroorzaken, moet dit voer bestaan uit:

- Maximaal 10% koolhydraten, exclusief vezels (dus zetmeel en suikers)
- 7.7 – 9.7% Eiwitten, maar nooit hoger dan 10%
- Minimaal 0,27% calcium
- Minimaal 0,3 % lysine.

Omdat ezels snel te dik worden, kunt u ze beter niet onbeperkt laten grazen in een overvloedige wei of onbeperkt hooi aanbieden. Haal ezels die in de wei lopen ’s nachts naar binnen of raster een deel van de wei af. Extraatjes zijn niet nodig; een handje krachtvoer is voldoende om de ezel handtam te houden. Een ezel met een schofthoogte van 110 cm en een borstomvang van 120 cm is goed op gewicht bij 180 kg.

Geef uw ezel geen paardenbrok. In paardenbrok zitten voor ezels te veel koolhydraten. Als u uw ezel een commerciële mix wilt geven, kunt u beter kiezen voor speciale ezelmix. Dat heeft in vergelijking met paardenbrok een heel laag zetmeel- en suikergehalte. Een liksteen komt tegemoet aan hun individuele behoefte aan zout.

Zorg ervoor dat uw ezel dagelijks vers drinkwater heeft. Doe het water in een grote bak en leg onderin een zware steen tegen het omstoten.

Van jong tot volwassen dier

Een ezel wordt geboren na een draagtijd van twaalf maanden. Vrijwel direct na de geboorte kan het veulen staan. Als het zes maanden oud is, is het eigen immuniteitssysteem volledig ontwikkeld. Vanaf dat moment kan de ezel worden gespeend. Rond het tweede levensjaar zijn ezels geslachtsrijp.

Levensverwachting

Ezels kunnen tussen de dertig en veertig jaar oud worden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Een ezel laat niet gauw blijken dat hij wat mankeert. Als uw ezel niet eet en sloom is, moet u direct contact opnemen met de dierenarts.

Alle ezels in Nederland zijn min of meer besmet met inwendige parasieten. Vooral infecties door wormen en hun larven komen veel voor. Maar ook de larven van de paardenhorzel bezorgen een ezel regelmatig overlast. Een keer per jaar ontwormen is essentieel. Ontwormingsmiddelen zijn verkrijgbaar via de dierenarts. De ezelhouder kan het middel zelf toedienen.

Vliegen en insecten vormen een enorme bron van irritatie. In pogingen om ze van het lijf te weren kan een ezel zichzelf behoorlijk beschadigen. Huidschimmel is een zeer besmettelijke infectie, die met name tijdens de wintermaanden veel voorkomt.

Hoefbevangenheid kan onder meer optreden na het eten van verse granen, te veel krachtvoer, en te rijk gras. Ook het drinken van veel koud water na het leveren van grote inspanning kan gevaarlijk zijn. Ezels die veel vezels krijgen, lijden minder aan hoefbevangenheid, maar hebben ook minder last van hoefproblemen en zwaarlijvigheid.

Als een ezel lastig is in de mond bij het rijden of mennen kan dat een aanwijzing zijn dat er iets mis is met zijn gebit. Vermagering en conditieverlies zijn eveneens symptomen.

Koliek is de verzamelnaam voor symptomen die geassocieerd worden met buikpijn. Enkele zeer herkenbare symptomen zijn onder andere het schrapen met de voorbenen, zweten, niet willen eten, naar de buik kijken en rollen.

Raadpleeg bij vragen over de gezondheid van uw ezel altijd een dierenarts.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Zorg wel dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

Een ezel kost tussen de twee- en de vijfhonderd euro. De kosten voor voedsel, ontwormingskuren, vaccinaties, de hoefsmid en de dierenarts kunnen behoorlijk oplopen: van vijfhonderd tot duizend euro per jaar. Ook het huren van een stuk grond en stal om uw ezel te huisvesten behoort tot de terugkerende kosten. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Bijzonderheden

- De Europese Unie stelt paspoorten voor ezels verplicht. In Nederland wordt het paspoort gebruikt in combinatie met een chip. Een paspoort is noodzakelijk om een ezel te vervoeren; deel te nemen aan keuringen; het dier te verhandelen, te exporteren, of te laten slachten; medicijnen te registreren; en de eindbestemming (al dan niet slachten) aan te geven. De overheid controleert of het paspoort goed wordt gebruikt.
- Vraag bij uw gemeente hoe het precies zit met wettelijke regels en verordeningen. Denk onder andere aan de milieuregels, bijvoorbeeld voor mestopslag, waarmee u door het houden van een landbouwhuisdier als de ezel te maken krijgt.
- Overdenk goed wat u precies wilt voordat u een ezel koopt. Wilt u een jong of ouder dier? Een merrie of een hengst? Als u een hengst op een gezellige en ontspannen manier bij huis wilt houden, dan moet u hem laten castreren. Dan wordt het meestal een sociale, brave en betrouwbare “ruin” die weinig balkt.
- **Laat kinderen nooit alleen met huisdieren!**

Deze huisdierenbijsluiter is opgesteld door het LICG. Het LICG verstrekt onafhankelijke, betrouwbare informatie over het houden van huisdieren en alle aspecten die in dat kader relevant zijn. Meer informatie kunt u vinden op www.licg.nl. Het LICG is bereikbaar via info@licg.nl.

Disclaimer

De informatie in deze huisdierenbijsluiter is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Niettemin kunnen fouten of omissies niet worden uitgesloten. Het LICG aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van onjuistheden in gegevens en verouderde informatie. Aan de in deze huisdierenbijsluiter verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. Zie voor meer informatie: www.licg.nl.

- Dibevo
- de Dierenbescherming
- de Faculteit der Diergeneeskunde (Universiteit Utrecht)/Wageningen University & Research
- Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde
- het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit

LICG
Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren

www.licg.nl

Het LICG is een initiatief van: